

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۲/۰۹

خوشحال آصفی

د حکومت منتقدان که د ارگ لیونیان؟

په داسې حال کې چې د افغانستان ولسمشرۍ ټاکنو ته اوولس تنو ځانونه نوماندان کړي او دغو ټاکنو ته لا کابو پنځه میاشتي پاتې دي؛ سر له اوسه ځینې نوماندان د ارگ خوبونه ویني او له ارگه د اشرف غني د ایستلو گواښونه کوي. په ټولنیزو رسنیو کې د یو نوماند غریز کلیپ چې څو ورځې خپور شو؛ په کې په ښکاره د ارگ د څوکۍ پر سر د نوماند او مرستیال تر منځ له معاملي پرده پورته شوه. همداشان بل نوماند یې رسنیو ته د خبرو پر مهال د خپل ټیم د اهدافو له جملې یو هم له ارگه د اشرف غني رایستل یاد کړل.

دپته ورته نور نوماندان هم د دې پر ځای چې ولس ته د برنامو په جوړولو کار وکړي؛ له ارگه د اشرف غني د رایستلو طرحې جوړوي. داسې باور کیږي چې دغه نوماندان د افغانستان د مسالې حل یواځې او یواځې له ارگ څخه د اشرف غني رایستل او دوی په دغې چوکۍ کیناستلو کې ویني.

په دغه منځ کې بیا پخوانی ولسمشر حامد کرزی چې د اشرف غني سیاسي منتقد بلل کیږي؛ له نورو نوماندانو هم دوه قدمه وړاندې دی. پخوانی ولسمشر حامد کرزی په اوسنیو شرایطو کې د لویې جرگې د دایرېدو غوښتنه کوي. په وروستیو کې کله چې د مسکو له غونډې راستون شوی نو له یو روسي خبري اژانس «سپوتنیک» سره یې په خبرو کې یو ځل بیا د لویې جرگې په دایرېدو ټینګار کړی دی. حامد کرزي ویلي، د افغانستان د اوسنیو ستونزو یوازینی بڼه لار د لویې جرگې جوړول دي.

پوښتنه دا ده چې آیا رښتیا د افغانستان د ستونزې حل له ارگه د اشرف غني په رایستلو کې دی؟

ایا لکه څنګه چې کرزی یې غوښتنه کوي د افغانستان مساله په لویې جرگې حل کېدلای شي؟

که داسې نه وي نو بیا د اشرف غني مخالفان سیاسي منتقدان دي او که د ارگ لیونیان؟

د قانون له مخې د لویې جرگې د دایرېدو شرایط:

د افغانستان د اساسي قانون د شپږم فصل د یو سلو لسمې مادې له مخې «لویه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دی لویه جرگه د ملي شوري له غړيو او د ولایتونو او ولسوالیو د جرگو له رئیسانو جوړېږي. وزیران، د سترې محکمې رئیس او غړي او لوي څارنوال هم کولای شي د لویې جرگې په غونډو کې یې له دې چې د رایې ورکولو حق ولري گډون وکړي».

د اساسي قانون د یو سلو یوولسمې مادې له مخې لویه جرگه په دريو حالاتو کې دایرېدلای شي:

۱- د هېواد د خپلواکۍ، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او سترو مصلحتونو پورې اړوند چارو په هکله د پرېکړې پر مهال

۲- د اساسي قانون د حکمونو تعدیل لپاره

۳- د همدې اساسي قانون د (نهه شپېټمې) مادې له مخې د ولسمشر د محاکمې پر مهال

په اوس وخت کې د پورته یاد شویو حالاتو څخه یو هم موجود نه دی. یعنې نه د هېواد خپلواکي له خطر سره مخ ده، نه ملي حاکمیت تر گواښ لاندې دی، نه ځمکنۍ بشپړتیا تر پښو لاندې شوې، نه د اساسي قانون په تعدیل باندې ټول ولس یوه خوله دی او نه هم خدای مه کړه ولسمشر محاکمه کیږي.

کرزی صیب د لویې جرگې ډول ولې ډنگوي؟

د لویې جرگې د دایرېدو په اړه د پخواني ولسمشر حامد کرزي ټینګار له اشرف غني سره د ده له پټ مخالفته او یو ځل بیا د ارگ خوبونو له لیدلو څخه سرچینه اخلي. یعنې پخوانی ولسمشر ځکه د لویې جرگې د دایرېدو غوښتونکی دی چې له یوې خوا نه غواړي د سولې د روانو خبرو او له طالبانو سره د لاسلیک امتیاز دي د اوسني ولسمشر

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

اشرف غني په نوم ثبت شي. او له بلې خوا غواړي چې د لويې جرگې په دايرېدو سره موقت حکومت رامنځته او خلک دی (کرزی) یو ځل بیا د ارگ په څوکی کېږي.

پخوانی ولسمشر داسې فکر کوي چې طالبان هم ورسره په دغه خوب رښتیا کېدلو کې مرسته کوي. يعنې کرزی داسې انگرېري چې گویا طالبان هم نه غواړي چې له دوی سره د سولې د لاسلیک امتیاز دي د اشرف غني په نوم وليکل شي چې دوی ورسره جنگېدلي دي. دی وايي که چیرې دده په مشرۍ موقت اداره رامنځته شي نو طالب سره به سولې تړون دی لاسلیک کړي. خو د کرزي صاحب دا فکر ځکه غلط دی چې طالبان «ميم زرما ټوله زما» غواړي. طالبان که له یوې خوا نه غواړي چې له دوی سره د سولې امتیاز دي د اشرف غني په نوم راجستر شي؛ له بل لوري دغه ډله له کرزي څخه هم ښه خاطرې نه لري.

د طالبانو پخواني مشر ملا عمر د کرزي د واکمنۍ پر مهال څو ځله کرزي ته د سولې مرکچي پلاوی واستاوه خو کرزي ورسره سوله ونه کړه. اوس به دا پیره له امکانه لیرې خبره وي چې طالبان دي له هغه چا سره سوله وکړي چې په لومړیو کې ورته د سولې وړاندیز رد کړی وي. طالبان ځان ته بېل داسې موقت حکومت غواړي چې مشري یې د دوی د ډلې کس وکړي.

نو ویلای شو چې نه د ارگ څخه د اشرف غني راپستل سوله کولی او د افغانستان مساله حل کولی شي او نه لویه جرگه او موقت حکومت. دا د اشرف غني د سیاسيونو لپاره یواځې وسیلې دي چې کولی شي ولسمشر غني ته پرې سرخوړی جوړ کړي او بس.